

Jadam! Rahaporni jakso, kolme, kolme, kolme. Mitenkään tämä luku tarkoittaa?

Mä sanon, että se tarkoittaa kuolinkelloa ja kuuntele nyt tänään.

Kenelle ne soi tänään?

Ei minä tiedä.

Meillä on aiheena. Tietty aiheena, voisiko se liittyä jotenkin siihen?

Voisan se tosiaan liittyä. Eli aiheena tänään kiinteistöisiin sijoitusten kuolinkellot soivat.

Tähän on laitettu kysymysmerkki, mutta ehkä sen kysymysmerkin voidaan ottaa pois.

Me ollaan kuulevinasta ääntä täällä jo.

Niin, kumiseen korvien välissä.

En tiedä mistä se johtuu.

Mutta sen pidemmittä puhetta tänään näetteemme ollaan taas samalla puolella sohvaa.

Sarkataan sitä, että meillä on joku loistava vieras täällä tänään.

Ja tänään se meidän loistava vieras on veritakseen, kiinteistöisiin sijoitusjohtaja Heikki Palmu.

Tervetuloa.

Kiitos kutsusta ja katsotaan, pystynkö tuomaan vähän akustiikka-levyjä teidän kuolinkelloihin.

Ja saadaan ainakin kysymysmerkki pidettyä sitten tänään.

No toivottavasti näin.

Esittelisitkö lyhyesti itsesi, että kuka sä oot ja mistä sä tuot ja minne sä ajattelit mennä seuraavaksi?

No toivottavasti tulen verita selkevakuutuksesta.

Eli yksi neljästä työeläkeyhtiöstä yrittäjien eläkevakuutta ja erotutaan hyvällä palvelulla.

Ja jos musta muutama sana, niin verrattain pitkä historia erityyppisestä kiinteistöisiötyisyhtiöstä, pörsino-teroitus sellaisista.

Ja yhtä suomalaisista rahasto, kiinteistörahasto on myöskin vetänyt muutaman vuoden.

Ja nyt sitten tarkastelen näin instituutionaalisen sijoittain näkökulmasta, miltä kiinteistömarkkina näyttää.

Paisaid-puolelta, eli sä ymmärrät mitään vasata.

En mä en myy, eli sä saat palveluita myytyä sinulle.

Kyllä, kyllä.

Eli meillä on jonkin verran kansainvälisiä rahastoja ja sitten on suorisia sijoituksia Suomessa ja myöskin epäsuorisuomessa.

Eli ehkä koko me nähden ollaan kuitenkin suht näkyvä toimija markkinalla ja uskoista melko hyvä näkemys siitä,

että mitä niinkuin on balisti kun sitten tää on suomenkin tasolla kiinteistömarkkinasta tällä hetkellä ajatellaan sitten.

No mitäs pari vuotta sitten oli rai rai käynnissä kiinteistöboomi, kovaa jyskytti.

Nyt on korot, inflaatio, ehkä alhaiset vuokrausasteet, rakennusprojektit umpi jäässä,

sillä nyt ollaan tultu semmoisesta festareista grapulaan tässä vuoden kahen aikaspektorilla.

Huomaako sen siellä?

Kyllä se huomaa, mutta äläkätyy hieno koko pajatsa.

Kyllä, kyllä, kyllä. Toki sen huomaa, mutta ehkä sitten taas jos katsoo näin instikansilmin,

niin toki tää on pitkäintäsi jottamista ja näin klassisesti ylisyklisiin ja hajotetaan muuten,

että sitten jos toki media seuraa, niin siinä voi aika paljon olla pinnalla ehkä sen kuluttajan näkökulma

ja tavallaan sen, että miten se omaa asuntolainen aikana takolla vuokralla ja mihin euriborit mennään muuten, että sinällään markkina on kaikkien tähän myylärykseen sotaan, koronaan, inflaatioenergihintoihin ja muihin nähden verrattain rauhallinen siinä mielessä. Sukeleetaan tähän aiheeseen. Sää edustat ammattimaista kiinteistösiottoja, niin minkälaisin instrumentteihin ammattimainen sijoittaja voi sijoittaa? Nyt totta kai on se yksittäinen kiinteistö, mutta varmaan harvoin ostatte yksittäistä kiinteistöä. Kiinteistöt, mihin kaikkeen yleensä voi tästä kiinteistömarkkina sijoittaa? No ehkä jos se verran vähän tällaisen koulukirjamakusta tekstiin, niin perättästään voi jakaa itse kiinteistöpuoleen tai siihen kiinteistövelkaa ja näissä molemmissa voi olla suoran kiinni tai sitten ei pääse suorasti eli voi olla listattu tai sitten listamaton. Kiinteistöpuolella tarkataan, että se on osakeomista enää? Niin, eli vaikka me ostetaan suora kiinteistö, eli tavallaan se on suoraan meidän tasessa ja me hallinnoidaan ja tehdään sitä. Näin, tai sitä annatte realkaa jollekin projektille? Kyllä, kyllä. Ja kuostaa jonkun kiinteistö. Kyllä, joka tekee sille taikojaan. Juuri näin, tai joku uudelle rahoitus tai tällainen. Meistä tehdään muutta tavallaan, että ehkä jos meitä on kiinteistö sijoittamista, niin velkaa on yksi tapa olla osana oikeastaan siinä markkinassa, koska toki klassisti, jos miettii kiinteistö sijoittamista, niin siinä vierran pääomankäyttö on melko keskeisessä osassa alunnoinenkin historiallisesti. Usein sillä tavalla, että näitä kiinteistöä paketoidaan vähän isommiksi kiinteistö tästä korttelista, ostat jonkun tietyn osuuden tai joku ehkä tämmöinen valmis paketoitu tuoteni siihen, että velkarahoitusta vai miten se homma toimii? Varmasti kaikkea näkee markkinoilla, että toki on paljon pienempiä sijoittajan rahastoja, mitkä voi olla muutaman projektin varassa, ja sitten on valtavia jättäjä, missä me puhutaan sitten miljardioomaisuuksista, missä on erityyppistä hajautusta, se voi olla maakohtasta tai se voi olla segmenttikohtaista, se voi olla sen kiinteistötyyppiin liittyvää, eli tällainen koresiotus, eli todella varmaan vakata kassavirtaa lähellä korkosiotusta tai tämmöinen opportunistinen kiinteistö. Mikä on koresiotus? Tällainen, jos me toletaan vaikka tämä teidän hienot toimistilla tässä sähköisinkin keskustassa, ja olisi vakavaranne vaikka vaikka julkinen käyttää pitkällä kassavirralla, täysin inflaatio on suojattu, inriksikorotukset menee läpi, niin sitten me ollaan lähellä niin kuin esim. me voidaan ajatella, että hetkinen onko tämä kiinteistötus niin kuin lähempänä korkopaperia, niin kuin sitten osakeriskiä. Ja sitten sinne toisessa päässäni, mitä siellä on? Ehkä tällainen todella opportunistinen kohde löyhillä sopimuksilla,

mikä on viivutettu tappiin asti, ja sitten korrelaatio voi olla. Eli konkreettisemmin niin joku Sunnycar Street, vai mikä se nyt oli, ja autokaupahalli, jossa vuokraajan käytännössä konkurssissa, joka toinen viikko, ja toista ostajaa sille, ottajaa sille tilalle ei ole, ja se on viivutettu 90 prosenttivivulla, niin siinä olisi riski. Joo, juuri näet, kyllä näissä varmasti kannattaa harkintaan käyttää sitä. Mutta oliko myös sillä tavalla, että osahan varmaan vasta power pointti, että tähän tontille, missä on pelkkää hiakkaa tällä hetkellä, tulisi joku iso hieno projektini, sen tyyppiin, mikä se varmasti on myös? Joo, ehkä sitten, jos miettiin ammattimasta markkinaa, niin toki se yleensä voi nivoutua johonkin juuri siihen hetkeen olevan, että esimerkiksi tällä hetkellä voisi olla joissain maassa joku opiskelija-asuminen vapautuu, ja siihen liittyen on tietty tällaista ostopipelinein lähdetty tekemään. Eli sijoittajalle presentoidaan, että meillä on vaikka tämä Euroopan maa tältä alueelta opiskelija-asumista, tämä on yksikö koko. Kassavirta tulee tästä, se on ehkä valtion takamaan viime kädessä. Siihen mietitään se rahoitus, miten se hoituu, mikä se rahoituksen hinta on. Sitten siihen haetaan pääomia, ja se lähtee tavallaan se rahasto siitä liikkeelle. Siinä on joku pitoa-aika, ja totta kai tavoitteet, millä sitten myöskin eksitoidaan, jos puhutaan suljetusta rahastosta. Ja tavallaan siitä sitten sijoittaa tekepäätöksiä, että haluuko lähteä mukaan tai ei uskoako siihen idean, mutta kyllä yleensä on vähän pidemmälle vaikututujen mietittyä, että kyllä yleensä jonkin tyyppinen tällainen pipeline on pystyissä, ettei pelkkiä ideoita ostata sitten kuitenkaan. Miten sitten mietitään yksityissijat ja ollaan kymppi tonnista, kymmenen miljoonaa, niin mitä sijoitusvaihtoehtoja tällaisille on käytännössä olevassa. Jos haluaa kiinteistöihin, haluaa mukaan ammattimaisen kiinteistö sijoittamiseen. Eikö haluaa itse kruunteliksi? Kyllä, kyllä. Toki on monentyyppisiä rahastoja, ja rahaston rahastoja. Ehkä oleellis näissä olisi katsoa se, että mihin se korreloi myöskin ja mikä rahoitus siellä on oikeastaan taustalla. Mietitään sitä, että totta kai voisi ottaa esimerkiksi pörssään noterattuun kiintäisyhtiön, mutta klassisesti ihan se korrelaation lähempänä osakemarkkinaa, kun sellaista tasasta kiinteistö sijoituksen tavallaan tuottoa historiallisesti. Jos me katsotaan vaikka Suomessa, niin melko hyvin hän se on pysynyt ikään kuin siinä, että siinä on korot kiinteistöt ja sitten meillä on osakkeet, ja se menee siinä välissä, ikään kuin taas samassa sitä sijoitussalkkua. Vähän niin kuin hybridään. Niin, kyllä, kyllä, juuri näin.

Ja toki sitten liittyen siihen instrumentiin, että jos siellä on enemmän vipu-käytössä tai siellä on käytetty tällaista taloudellista insinööriä, niin sitten se alkaa olemaan niin kuin siellä lähempänä osakepuolta sitten ei ole.

Joo, ja sitten eli siis pörssyyhtiöitä, jotka on siis keskittyä kiinteistön bisnekseen ja siis tavallaan niiden pyörittämiseen, jota en mä tiedä mitä näitä nyt on, mutta Ruotsissa on nämä tyypillisesti on pörssylistattu ja nämä kiinteistön lainausmerkeisen rahastot.

Kyllä.

Ja Suomessa taas ei.

Täällä ne on tällaisia alternative investment funda, AIF-tyyppisiä rahastoja, jotka on periaatteessa kuin tavalliset rahastot, johon sä periaatteessa siirretään, että sä merkkäat niitä siirtämällä rahasumpankkutililta, tämän rahaston pankkitilille ja näin, mutta näitä lunastuksia ja merkintöä voivat tehdä vain neljästi vuodessa ja näin pois päin.

Kyllä, kyllä.

Ehkä se, mikä tuosta niin kuin mainitsen matta, niin sitten myöskin se, että jos verrataan näitä tavallaan rahastosijoittamista täällä ja savoimessa rahastossa tai sitten pörssyyhtiötä, että miksi nämä arvostuserot on ollut vaikka tällaisia, niin siinä on toki taustaa se, että kun se on pörssään oterattu ja sä pystyt päivittäin käymään kauppaa sillä, niin siinä on se likviditeetin hinta, mikä tavallaan ajaa sitä, että ne tuotot näyttävät myöskin erilaiselta.

Miten se tarkoitat?

Tarkoittaa käytännössä sitä, että jos on tai tavallaan tämä sijoitusyhtiö omistaa, vaikka kun kiinteistyy, niin nähän ei ole likvidejä, eli myyntiprosessist on pitkiä muuta.

Kyllä.

Ja silloin jos sijoitusyhtiö joutuu kantamaan sen riskin siitä, että vaikka kaikki suurin osa rahoista lähtee vaikka tällä päivämäärällä pois, niin silloinhan se näkyy siinä hinnassa, tavallaan ja siksi osakekurssit käyttäytyy eri tavalla, kun vaikka tämmöinen rahasto, missä on tietty pito, että jos on suljettu, niin se on kymmenen vuotta vaikka rahat kiinni.

Jos sun avoin rahasto, niin kun tuotei sit, niin siellä voi olla vaikka lunastukset pari kertaa vuodessa,

kolme kertaa vuodessa riippuen vähän rahastosta.
Ja ehkä jos ne on ihan voimia rahastoihin vielä,
niin ne on toki ollut niin kuin hyvätuotessi ottajalle,
koska siinä on päässyt ikä kuin tähän ammattimaisen
markkinaaan mukaan, ihan kohtuullisella niin kuin
pääomapanoksilla, mitä aika se on ollut tarjolla.
Ja nähdään esimerkiksi Suomessa lähtenyt kehittymään
tässä kymmenen luvua alussa 2012,
että tulen ensimmäiset.

Se haastehahan tietenkkin nyt, että kun tämä on
koko aika ollut, perhettäisiin olla korkoaikaa,
ja nyt tulee ensimmäiset tilanteet, missä me ikään kuin
testataan sitten, että miten tämä toimii, tämä kuvio.

Nopeen kysymys, jos sanat, että nämä
pörselistatut yhtiöt, niin siinä on
likviditeettiriskin, mutta eihän sitä ole,
koska nähän on pörselistattu, ja jengi hän
myy niitä, ja sitten ne menee, että se
firmana, niin sehän ei tarvitse reaalisoita
yhtään mitään.

Kyllä, juurina ehkä se, että jos katsoo vaan
tuottoja, että miten esimerkiksi pörselistatut
kiinteistöyhtiöt, mikä niiden tuottoon nyt
vaikka alkuu yksi, versus vaikka rahastot,
niin mistä tämä ero johtuu, niin se
tavallaan selittää sen.

Nyt pitää hyppyä pakittaa siihen, että mikä se
ero on, että...

Sä mainitsit tämmöisettä suljetut.

Kyllä.

Ja onks tarkoituksessa sitä, että niiden hinta
ei oikeastaan tässä korkojen nousdassa
hirveästi esiheilahdellu vielä, koska niin
harvemmin arvostetaan, mutta taas sitten
semmoiset, jotka on listattu pörssissä,
niin niiden arvo testataan joka päivä,
ja se ei tarkoita välttämättä niiden
omistusten arvoa, vaan se arvo,
millainen siellä käydään pörssissä, että se
sustanssiarvo voi eroa siitä pörssi-arvosta
aika radikaalistekin.

Joo, se on juuri näin, ja toki tämä,
en tiedä, onko hirveän helppo selittää,

mutta toki kun tavallaan rahastolla on mahdollisuus, että se ikään kuin pääomaan ei lähde sieltä pois. Ja jos me ajatellaan vaikka tämän myös suljettuun rahastoon, että se tuotto ehkä...

Niin siis suljetus- ja rahastossa on se hyvä puoli, että siellä teillä lähdet pääomat vekeet.

Kyllä.

Ja se miiitataan siellä eksitissä, mikä se vaikka kymmenen vuoden pitoja on puhuttu.

Joo, näin.

Sitten jos me mennään tähän niin kuin avoimeen rahastoon, niin sielähän se haaste on tietenkin se, että jos tulee paljon lunastuksia, niin sehän voi ahjoittaa tavallaan kierteen, että vaikka pääomia olisi hyvin, niin silti on jo tulee pakkomyyntä ja pakkomyynit voi ajattua semmosia tilanteeseen, missä välttämättä ei ostaa ja ole.

Ja tyypillisesti ajattua niin.

Kyllä.

Ja se voi olla, että valuaatiossa käy samaa aikaan jotain, ja se voi ahottaa myöskin sen, että sitten jos se on velkavipuukäytössä, että kovenantit esimerkiksi nämä lainanehdot rikkontuu ja tulee lisälyhenyksiä tai jotain muuta.

Eli siinä voi käydä näin niin kuin sijoittaa nekökulmasta niin, että vaikka se rahasto on hyvä, mutta jos se lähtee pääomia pois, niin se voi ahjoittaa ikävän tilanteeseen.

Ja mitä sitten vaikka tämmönen avoin kiintässä sijoitusrahasto eikö ne voi ottaa vain lisää velkaa tällä hetkellä ja maksaa sillä ne lunastukset pois?

Periaatteessa kyllä ja periaatteessa

ei, että tyypillähän näissä
markkia on varmaan menee niin, että
juuri siinä kohtaa näiden
kiintästöjen tavallaan, että jos se
on kiintästöjen, mitä vaikka ei ole
vielä rahoitettua, sen rahaston
sisällä, niin niihin on haastavaa
saada lainaa, että ne on kuitenkin
kiintästö, rahoituskohdistuu
niihin kiintästöihin ja varmasti
pankit vaikka tässä tilanteessa
katsoo viime kädessä, että se
lainaa vaikka siitä vuokratassa
virasta maksettavissa sitten.
Jotenkin tuntuu, että nyt siellä
markkinailla on kolmen tyyppisiä
rahastoja ainakin, tällaiset
pitkät ammattimaiset
kiinteet, jotka vaikka
kymmenen vuoden juoksojan
päässä sitten...
Closed ennen, eli suljittu
rahastat joo.
Sitten on tällainen avoin, missä voi
ainakin nyt neljä kertaa vuodessa
sitten ostaa ja myydä näitä osuuksia.
Ei oo ihan kaikissa.
Mutta se on toinen ääripää.
Sitten on taas nää pörssilistatut,
missä se kauppa käydään periaatteessa
vaan sillä osakkeilla,
jotka ei välttämättä kuitenkaan
heijasta sitä substanssiarvoa,
mitä on siellä.
Jotta tämä ei oo
yhtään sen helpompaa,
niin sitten on vielä, että mihin se itse
rahasto tai yhtiö sijoittaa.
Siellä on paljon eroja, esimerkiksi
limitilat, esimerkiksi tämän vaikka
Rahapodistudio, tässä on siis ponda
taustalla, tästä
kiinteistön

vuokranantajana.

Sitten on toinen
esimerkiksi asunnot,
tai sitten joku tontti,
eli pelkkin tonteihin,
tai joku muu sitten, että
näilläkin on paljon eroni,
minkä tyylistä soittoisa
saat päivittäin, että
olisiko nytten sitä laittaa
sijoituksiin tai
velkarahat?

Sano sinun hintani, me tarvitaan sitä.

Tuleeko tällaisia nyt?

Hyvä kysymys.

Segmentti puoleen taustatuksena on se,
että toki toimisto, asunnot
ja liiketilat on ne klassiset,
ja nämä varmaan mistä on lähdetty liikkeelle.
Nyt me varmaan ollaan tunnustettu,
että segmenttejä taitaa laavaajaa 30
tällä hetkellä, ja toki se on näiden
esimerkiksi toimistojen tai liiketiluen
alaset.

Siellä voidaan olla
datacenterit esimerkiksi,
siellä voidaan olla asumisen alla
erityyppisiä, vaikka jos topiskeliä asuminen,
senioriaasuminen.

Sitten meillä on yhteiskunnalliset kiinnistöt,
eli siellä voidaan olla erityyppisiä
paloasemia.

Siellä voidaan olla sote- ja juttuja ihan mitä tahansa.

Tavallaan
sijoittaa näkökulmasta markkinaahan
todella paljon eriytynyt siinä mielessä,
että meillä on erityyppisiä
tuotteita, mitkä korreloivat hyvin eri lailla,
ja sitten niissä on myöskin se riski
tuottoprofiili hyvin erilainen.

Eli ääripäässä me ollaan vaikka
datacenteritan tällaista infrasioottamista
enemmän, eli pitkät sopparit

kaikki yläpitokulut saavat vietyä läpi vuokrallaiselle, eli ollaan tällaisen infraympäristössä, ja sitten toisessa päässä me ollaan vaikka kilpailussa asuntuta toimistomarkkinassa, missä välttämättöinflatiö suojaa, ja tavallaan se spektrisi välillä on aika aika laaja.

Tämä on varmaan nyt tehdä laaselle ammattimaiselle ottajalle, on tämä iso spektri näitä vaihtoehtoa, mutta sitten taas kuluttaja asiakkaalle siellä ei ole joku jotain muutama mahdollisuus, niin missä näissä yleisiin, missä luokissa tällä hetkellä sä näet

haastavia tilanteita tai ongelmiin tai jopa niitä kuolin kelloja, mitä me tässä mainistettiin tuota jaksailussa?

Joo, ehkä sellainen ottamat suoraan segmenttiikaan se, mikä ehkä markkinoilla näkyy myöskin aika paljon tällä hetkellä, niin paljon on sekä kotimaisia, ulkomaisia jotain, mitkä ikään kuin odottaa sitä stressitilannetta.

Et jos mietitään vaikka avoimien rahastoja siihen... Mikä on stressitilanne keinteisten markkinoilla? Se on hyvä kysymys ja ehkä joku vuosi sanoi, että me ollaan nyt jos se näärellä, mutta se tarkoittaa ehkä sitä, että sillä yksittäisillä rahastolla tai sillä toimialaa on stressitilanne siinä, eli siellä on vaikka vivutuksen tai esimerkiksi rahoitus umpeutuu vaikka syksyllä ja käydä uudelleen neuvot tulee voi olla, että ei vaikka saa sitä tai ehdot on sellaiset, että pitäisikö jotain.

Tämä on stressitilanteen määritelmä ja sitten se, että näitä rahastoja sijoitteen on aika paljon, mitkä yrittävät nyt hyötyä tästä tilanteesta ja ehkä meille näkyy niin, että niitä hyötyjä on jo niin paljon, että

se ei ole pelkästään tekeä sen, että jos hyviä tuotteita tulee markkinoille, niin mä uskoin, että ostaa ja löytyy. Onko se niin lähintatasolla, mitä käytiin vaikka vuositten, niin ei, mutta se, että tämä ei ole mikään putoava veitsi siinä mielessä.

Haskalintu on nyt paljon odottamassa jotain stressitilannetta.

Siis onko kaikkella nyt rahaa massi, tästä on täynnä odottamassa siitä tilannetta?

Kuitenkin kun tähän mieltii korona ja se ottaa muuten, niin kun tähän on lähdetty, niin kyllähän rahastojen tilanne on ollut hyvä.

Eli kassas on ollut sijoituksia ja tavallaan LTV-tasot, kuitenkin finanssikriisi, eli puhutaan velkaasteesta, paljon on vivutettu, niin nähän on ollut kuitenkin aika maalteellisella tasolla. Eli se on, että kyllähän finanssikriisi toisen, että mieltii rahaston regulaatiota, miten niitä säädellään ja miten siellä voidaan toimia, niin kyllähän se on työllinen, kun sijoittajalle paljon suojaa juuri tällaisen tilanteeseen, mikä nyt on käsillä.

Onko kuulinkin ollut peruttu nyt?

No kyllä mä niinku itse suhtautuisin niinku paljon niinku maalteellisemme markkina, että tietenkin oletan, että syksyn näyttää paljon, että mihin suuntaan tää menee, johtuen toki siitä, että tää on äärimmäisen jälkisyklinen.

Eli jos mieltii vaikka alkovuotta Suomen osalta, niin kauppaa ei juurikaan käyty, niin kun kauppaa ei käydä, me ei saada datapisteitä, me ei tiedetä mikä se päivän hinta on. Eli me voidaan todeta, vaikka Suomessa on todettu, että tuottovaatimukset, eli on noussut prosenttiin, eli hinnat on laskenut riippuen vähän matematiikasta, mutta vaikka noin 25 pinnaa 20 pinnaa, miten sen haluaisitte tulkita.

Mutta kun ne ei tehdä kauppaa, niin eihän kukaan

tiedä, että mikä se päivän hinta
perteessä on, ja me tiedetään sitten
puolen vuoden päästä, että missä markkina
meni. Mikäs on muutun tuntuma? Mä kysyn nyt
tässä datapisteesta, että kaikki haluan nyt
tietää, että vaikka kämppien hinnat,
kaikki tietää, että nyt ei olla niin kuin
jossain tuolla, ennen kuin korot lähti, kun ne
on nousset. Ja vaikka nyt kämppien hinnat
on jonkin verran tullut alaspäin,
heitä nyt joku muutu tuntuma,
vaikka asunto,
asuntoihin liittyen,
toimitilat, niin ei kukaan nyt niistä
niin kiinnostunut, mutta asunut,
että mikä on semmoinen realistinen
hintatiputus tällä hetkellä, mitä
ollaan vaikka huipuistulta?
Toi on todella hyvä kysymys, ja varmaan
valmistvastausta ei ole, että varmaan näin
tässä, joska ei vain sen oppikirjan
varmasti näin, että se on se riski,
tuon korko plus riski premio, mistä sitten
tulee tavallaan, mikä se uusi tuottavaati
on, eli paljon se nousee, paljon sitten hinta laskee.
Jos miettii kuluttaja näkökulmasta,
niin paljon on näkynyt tätä laskentaa,
että on ikään kuin laskettu, että
jos on paikka se yhdeksiket pinnaa
velkaa sitä asunnon arvosta ja päivän
Neuribori, että mikä on vaikka osto voima
suhteessa sitten vuoden takaisin, ja
tässä tähän löytyy myös niitä laskentaa.
Se on juuri näin suunnille, mutta se,
että tuleeko se täysmäärä senä, ja mikä se
hinnuttelu on, niin
tämä jää oikeastaan nähtäväksi, ja mikä sen
muutoksen nopeus on, ja sitten taas
toisaalta miten eri osa markkinat kaupungistuminen
kaikki nää, niin kuin tavallaan trendit,
mitkä ajan sitä kysyntää myöskin.
Yksin palakrillaan, Mahu nyt tietää sitten,
mikä sun mielestä pitäisi olla

sitten se, niin kuin
tämän tota
alennuksen sieltä huipuista tällä hetkellä.
Jos nyt puhutaan ihan yleisesti vain Helsinki
ja asunnot.
Me ollaan tässä nyt koommista alueen,
kyllä kyllä.
Mä veikkaan, että se
vastaus löytyy se, että jostain keskivälistä.
Mitään?
Heikki keskivälistä.
Kyllä kyllä.
En halua lähteä sitä tarkimispäin
kuulemaan, koska se tosiaan
liittyy niin tarkasti sitten siihen kaupunkiin,
siihen markkinaan, siihen tuotteeseen
ja rakenteeseen,
että
se me tiedetään ihan niin kuin varmasti, että
uudelle hinnuttelu on käynnissä, mutta
se lopputulos on niin, ei tiedetä niin
en mä halus siihen spekuloissa enääpäin.
Tässä
tavallaan, jos paketetaan vähän,
no letetään tämän
perspektiiviin, niin meillä on ollut
siis keskuspankin määrällisestä
elvitystä finanssikriisistä lähtien,
eli rahaa on syytetty
markkinoille, niin se tää on niin kuin tuttu juttu.
Markkinoilta on ostettu pois
käytännössä kaikki valtioiden
lainapaperit
EKP-taseeseen ja rahat on
jätetty markkinoille. Tässä on
niin kuin periaatteessa kiihtyvän tahtiin
kohtaan pari vuotta sitten,
niin kuin koronakriisin jälkeen sen aikaan
kun korot käytännössä tuli alas
ja oli negatiivisia
ja näin on ollut
markkinoilla sen huikea tarve
löytää vähän riskisiä

jotain tuottavia sijoituskohteita.

Ja tässä ympäristössä
niin sanotut alternatiivirahastot on
niin kuin niitä on syntynyt
kuin sieniä sateella. Ja näitä alternatiivirahastoja
on muun muun muassa
kiinteistörahastot ja
esimerkiksi metsää ja infrat
ja muut.

Markkinat on
valoheittimen ja kynttilän
avulla etsinyt, yrittänyt
löytää sijoituskohteita, joissa
ei ole osakeriskiä, mutta
joka kuitenkin tuottaa jotain
haittua sellaista 3-4 prosenttia
jostain.

Ja näin olen myöskin tämä
kiinteistöbusiness on kasvanut
aivan hemmetisti. Meillä on
Suomessa visiin tällä hetkellä
16.

Rahastonilon
Oulass-Bankkinen mun mielestä
opetää joku kolmas
joka näyttää on tuottanut
ilon vipuosella set
25, 30 ja 40 prosenttia
eli rahasto on
ottanut omiin nimensä lainaa
sijoitustoimintaan
tuottaakseen näitä
tuottoja
ja sitten osat myöskin
pystyvät, nämä rahastot pystyy
myöskin ottaa siis lainaa ihan sitä varten
että just lunastuksia pystyy
maksamaan. Ja nyt sitten kun ollaan
tultu, tämä on ollut se alamäki,
kun korko on mennyt nolnaan
ja näin, ja nyt sitten
kun korot on lähtenyt pysty suoraan
nousuun, niin

tavallaan näiden
arvostustasot on hellisemmässä
kaikkea, koska ne on kuin bondit, eli kun
peruskorko nousee, niin se tarkoittaa
että diskonttono korko kasvaa
ja kun sä sillä
siirretään tulevia kassavirtoja, tähän päivään
niin niiden arvohan tänä päivänä
laskee roimasti, varsinkin
kun on mennyt suunnilleen
nollasta 3 prosenttia.
Ja tota ja
tämä on nyt sitten, niin kun näkynyt
esimerkiksi Ruotsissa, kun paljon
näitä pörssyhtiöitä, niin
ne on ollut
aikaan sitten, siis muutama vuosi sitten
100 prosentin premiolla, siis
tasearvoonsa nähden, eli kun ne
on kertonut
yhtiökokoksessa, että hei että
että meidän tasearvo on
100 miljoonaa
tai miljardi,
niin niiden pörssi-arvo on ollut siitä tuplat.
Nyt, tämä tilanne on
muuttunut, nyt se on käytännössä
ja noin raffisti puolittunut, tai siis
että se markkinahinta on puolet
siitä tasearvosta,
ne on nämä pörssylistetut. Sitten me ollaan
Suomessa näitä enimmäkseen
yksityisiä teille, nyt näitä
rahastoja, joita voi lunastaa
merkitä neljästi vuodessa.
Ja näiden arvoon
ei ole varsinaisesti
edes liikahtanut.
Joku näistä suomalaisesta rahastoista
oli tullut tässä alkuvuonna
6 prosenttia alas, mutta siis
se on siitä huipusta.
Sen rahaston huipusta, kun nää

pörssylystetut fermat, niin ne on ne
kaksi kertaa tasearvo, ja nyt ne on
puolet tasearvosta, eli niistä on
lähtenyt 75 prosenttia
arvostuksista tuhkana
tuuleen.
Niin tämä on nyt ehkä
tämä X-PoC-johon
tuoli, mihin me nyt suhtuu ollaan laitettu,
että mitä
ja että onks tässä nyt
käymä se niin, että
nämä koska
näiden esimerkiksi suomalaisten
kiinteistörahastojen
salkkuja arvostetaan neljästi
vuodessa jonkun kolmannen osapuolella
osapuolesta,
mutta ne on teollisuudet badeja
tuttuja, että keskenään
tai mitä ikinä
me ollaan puhuttu siitä, että täällä on tyhjiä
kiinteistöjä keskusta täynnä
sen takia, että vuokratasoja halutaan laskea,
koska jos lasketaan vuokratasoja
niin sitten myöskin näiden
kiinteistöjen arvostustasot
laskee, ja sitten tarkoittaa sitä, että se
rahasto ottaa 20 prosenttia hitiin,
niin pidetään mielun minne
tyhjänä, koska tämä kriisi on
tämä sylissä
tämä homma, niin onks tässä nyt sellainen
pitkän
alustuksen
jälkeen, niin onks tässä nyt
siis näen, että
minä Matti Meike Läinen, mulla on jo
kukkaisväsortsit jalassa, ja flipflopit
myös, ja
tukka takana elämä edessä
ja reiska naamassa
lähessä Lomille, tässä tulee

kesäkuun viimeinen päivä, se on siis
vuosinjäljenneksen loppu
pitäisikö minun ennen kuin minä lähesin
minun 60-jalkaiselle paatille
polttaleja rihoa, niin
lunasta
kaikki kiinteistysiotukset?
Siinä olet varmasti ihan oikeassa,
että tuo eron nimenomaan
jos tuotus on...
Et pitää lunastaa?
En sanoo missään
nimessä niin.
Ehkä sellainen näkökulma tohon, että
täysin oikeita
analyysiä muunelta osin, mutta
sitten
tidoltavallaan voi olla myös se näkökulmat,
koska noin lunastusikkunat ja lunastusten
saamiseen voi mennä niin pitkään aika, että
tässä voi olla myös se, että se oma lunastus
osuu tietyllä tavalla siihen kohtaan,
milloin se on kaiken alimillaan sitten arvostettu.
Et kyllä minulla on luottokin
testoarvioit siihen markkinan näkemykseen,
että sit jos nyt tekee lunastuksen
varmaan riippuen rahastosta,
sinä voi mennä puol vuotta, sinä voi mennä vuosiin
en perhdyt sääntöihin tässä
niin kuin sen pidempään, mutta...
Kerätään niitä sääntöjä siinä mielestä.
Tässä on hyvä pointti.
Nämä AIF-rahastot
on sellaisia, että
niissä
siis periaatteessa voit pitää,
lunastuksen ei tarvitse
tapahtua heti, vaan sitä voit pidätellä
kunnassa, että saanut myytyy
tarpeeksi tavaraa, että sä voit
maksaa sen lunastukseen.
Siinä siis voi käydä kestää vaikka kuinka kauan.
Ja sitten vaihtoehtoisesti

joillakin on joku talon breaker, että jos rahaston arvostaa yli 30 prosenttia tulee lunastuksia jonkun neljänneksen kohalaan, niin ne voi viheltää sen pelin poikkiin ja periaatteessa sen takia. Kyllä, ja toki rahaston voi laittaa myöskin, mutta se on tietenkin todella huono signali siinä mielessä. Ehkä taustana vielä se, että mitä sanoinkin, että toisaalta tähän kriisiin lähdetessä, niin tilanne oli niin kuin muoneilta olisin hyvä mutoot ihan oikeassa, että jokinhan tässä ei hinnottelun puolesta, että se toki on niin kuin tuossa näistä. Niin siis, koska nämä pörssiyhtiöt on tippunut 3-4 sosaa ja nämä tavalliset rahastot, jossa on tämä neljännes vuosittainen lunastomahdollisuus, niin ne on vielä niin kuin siellä Ootamheim tondeilla suunnilleen. Ehkä tuossa mä kiinnittäisin sijoittain siihen huomiota, että mikä nimenomaan on se velkarakenne siellä rahastossa ja toisaalta mikä on se segmentti ja miten se pärjätään tyyppisessä markkinaan ympäristössä. Tavallaan haastan on siltä se, että ne eivät hirveän läpinäkyviä aina, että onko tilinpäätökset julkiset. Ja nähdäänkin esimerkiksi edes quartallitasolla, että mikä se arvomuutoksen, että jos nyt vaikka tulee, että kuinkko sen tuotto on ollut tämä, niin tieteekö sijoittaja, että mistä se, koska kiinteistöön kokonaistuotto on tämä realisoitumaton arvomuutos, mikä tuliset arvomäärityksestä ja sitten tämä kassavirta-tuotto. Eli jos se on nolla, niin silloin että vuokratuotto, niin ne tuokassa virta tulee ja se on se, mikä tulee

sen ehkä vähän penkominen on paikallaan kyllä.
Sitten on pakko ottaa kiinni siihen,
mitä sanoit tuosta, niin kun tilojen pitämisenä
tyhillä, niin siihen en kyllä usko.
Joskus on varmasti ehkä näin
voinut olla, mutta se edellyttää se,
että markkinaa semmoiset todella
dominoja vai jollain alueella.
Ja kyllä tämä bisnes kuitenkin elää
siitä vuokratassavirasta.
Ja tietyllä tavalla, että jos ottaa vaikka
vähän vastaan tavallaan siinä
vuokratassavirassa, niin kyllähän kiinteistöarviot
se katsoo myöskin sitä vajaa käyttöä sinne
kiinteistössä, eli noin se ei
niin kuin mun mielestä toimi.
Voisiko tässä olla kyse siitä, että
sanotaan vaikka Helsingeskusta, täällä on
monta eri tahoja. Täällä on kartalin.
Kaikki pitää sitä
fronttia, sitä lista hintaa
ylhäällä.
Pitä data pisteet poissa
sillä tavalla, että ne
tuijottaa viikottaisessa videopuholusta
toisiinsa, että kukaan
ei lipeettä sitä rintamasta.
Että täällä ei oikeasti
kukaan tuole hintaa nyt Prime-paikalle
pitkällä vuokrosopimuksella,
koska se iskee meihin kaikkiin ja
nämä lounaat jää sen jälkeen pitämättä.
Ei pidä paikkaiset, kyllä mä tämän melkein
ammun alas ja Suomen on kuitenkin,
jos miettiin vaikka viime vuosien
transaktioita, niin noin puolet on ollut
ulkomaistraha ja meillä on
todella läpi näkymä markkina kuitenkin.
On teekö sekin huolestuttavaa, että
ulkkaritkin on tullut tänne näin.
Oistan tuolta
Alvaralloon jääkuutioon ensin kutsutin vanhan
pääkonttana, joka seisoo tyhjillään.

Alkaa nyt siitä.
Siellä jäädytään jotain pop-apravintolla
tai jotain ihan epätoivosi juttuja.
Sitten kun käveleet Aleksanderin
katsoa, niin se vaan on.
Että nyt kun katsotaan oikealle ja
vasemmalla, niin tuolla on niin kuin vuokrattavia
tiloja. Siellä on jotain ulkomaan
kielen nimisiä, jotain tosi
hienoja, sure, jotain
tyyppisiä, et san
tyyppisiä kiinteistöfirmaa
ja omistaa. Ja tota vakavannäköisiä
bisnestyyppisiä
kuva ihan niin kuin näin ja että
vuokrataan. Siellä on tyhjä tilaa
niin kuin pilviin pimeä ja
tämä etätyä tuli
jäädäkseen koronajäljiltä.
Miten ihmeessä nämä arvostukset
voi ylipäättänsä enää olla
niin kuin näillä tasolla kuin mitä ne on.
Pakko haastaa vähän.
Niissä nähdään painetta. Se on ihan selkeä
ja kuten puhuttu siitä, että tuottavaatimukset on
nousussa koronan nousun myötä.
Ja sitten vielä koronan nousu.
Niin kuin tavallaan mittaamatta
tai vielä ei tiedetä, että paljon tulee läpi
ja paljon ne viime kädessä ne alennukset
on. Pakko ottaa tohon kiinni
tuohon niin kulkomaista sijoittajia
hyhyitä tai huonolta, että kuitenkin sit
Suomi on niin kuin kansainvälistä sijoittaa.
Meillä on kuitenkin poliittinen ympäristö ja ainakin
kun sijoituksia on tehty niin
BKT:ssäkin jo jotain elua vielä on ollut
ja tässä on ollut paljon tässä markkinassa hyviä piirteitä
ja läpiina kykyttää muutta, mikä sitä
niin kulkomasti pää omaa niin kuin tänne tuonut.
Tuonut eli kyllä kyllä kyllä se on
muuta ollut positiivinen asia. Toki tämän
tyyppiset tilanteissa, jossa lähtee pois, niin se taas

näky sitten arvostuksissa. Ja kyllä muun
kuitenkin kiinteistöarviot, siellä on
kova luotto siinä mielessä, että sehän
totta kai vaikeeta arvioida
siitä, että jos pitäisit vaikka kertoa, että mikä on
juuri tämän talou vaikka tämän päivän hinta
niin siihen liittyy paljon
tiettyyn pisteeseen asti pysty varmaan kanssa
virta laskelmassa, laskemaista, auki ja
diskonttaa maasta nykyarvoja muuta, niin kuin totaisit
muutta, se on hirveän helppoa tehdä, vaan se ei ole
semmoista. Ei, niin se joutuu ottaa monta
arvausta ja venäusta ja
pohdintaa.
Kun minulla on se yks kokemus näistä
kiinteistöarvostuksista mun edellisistä
elämästä, niin minä täytyy totta kai tuoda
tähän pöytään ja elvisteellä sille
ja tällainen
tarina finanssikriisina,
jolloin
East Capital oli näitä sijoituksia
Baltian maissa.
Koljärs nimenen tällainen
arvioitsija, siis niin kuin kiinteistö
alan oman siis
joku tällainen Ernstet Young
PVC-tyyppinen
mielikuvaltaan.
Arvostettu toimija sinänsä.
Niillä oli meidän tiloille
100 prosenttivuokrasaste
päällä tästä päivästä hamaa
tulevaisuuteen, kun mentiin finanssikriisiin.
Ja siinä
mielessä, niin tämä ei ole mikään
koljärsdissaus, koska nää kaikki
leimasinyhtiöt, jotka käyttävät sitä
periaatteessa myy sitä brändiä, että
me ollaan arvostettu, että tässä on jonkun
laadun tai niin nähän aina
mokaa, siis nää
tilanteet, kun markkina, kun tulee se

saranakohta, niin ne hävetään
talla pohjassa, joo joo, ei ole mitään
ongelmia, ja sitten seuraavalla viikalla hoopsi.
Tulee kurvia, siitä vedetään 100-120
pisitte töihin pöylikköön.
Siis vaan, mun mielestä tämä on
mielenkiintoinen keskustelu ja vain haastaakseni
sitä, että
kun maalikko katsoo, että tässä
on tilaton tyhjät, korko on noussut
ja etätyö on tullut
jäädäkseen, niin kuin tästäkin
olla leikottu meidänkin tiloista
puoletveksi, koska me ei tehdä
niillä mitään, että miten
ihmeessä, miten ihmeessä
nämä arvostukset
voi näissä tietyissä
suljetuissa tai siis
semisuljetuissa raastoissa, mitä
Suomessa myydään, miten nää
tyypit voi oikeasti olla sitä mieltä, että
tämä
oikea arvo on noin
6-10 prosenttia
oltamhaista, joka oli
siis viime vuonna. Voin johtuiksi
siitä, että hei, meillä on datapiste viiden vuoden takana
siihen verrattuna, niin hyvät näyttää.
Sä et sä koppia tästä
niinku maalikon huolee, mitä helvettiä.
Mä ymmärrän kyllä ja
toki täytyy tohon todeta, että myöskin
kiinteistö tavallaan sijoittaminen
alana ja rahasto, niin tämä on verrattain nuori
ja varmasti semmoinen ammattimaistuminen
ja ymmärrys eri markkinatilanteista
on kasvunut tässä koko ajan, et kyllä
mun oman näkemys ja luottokiinteistöarviot
siihen on vahva. Ja toki
noin täysin oikeita
havaintoja, Helsingin
keskusta sit varmaan voidaan keskustella kokonaan

toinen jakso, että tämä on vähän haastava
ehkä tässä on niin monta monessa
riiteilin kehitys ja
etättyä ja mikä tämä infrantarviainen
miten tämä muuttuu ja muuta, että
se on ehkä vaikea siihen
nivos selkeistä. Se on yksi niistä 30
segmentista, mitä voisi
ottaa, että tämä ei ole se koko maailma juttu.
Kyllä, ja ehkä siihen niin kuin kiinteistöarviointiin
ei nyt
en halus ehkä siihen käyttää sen ennen paikalla, mutta
toisaalta myöskin se, että kun se tulee vähän perässä
niin me voidaan myös ajatella, että ne eivät ehtinyt sinne
huippui hinkaan vielä. Eli tavallaan
kun markkinakävi ylhäällä, niin ei välttämättä ehtinyt
jos ne on luokkyvi, eli tavallaan
että me ei tultu ihan sinne ylös, mutta ei mennyt
mennyt ihan, että sinne alaskaan. Niin se näkymätön hinnan
arvostus, niin sitä ei nostettu ihan
sinne tappeenaste, koska me edittiin
ja kääntiin ja sitten se tavallaan.
Eli se niin kuin osaltaan se liittää
sinun mainitsen otustuskaan tässä.
Okei, jos arvostustasoton ne tulee tota kautta
mutta miten sitten tämä velkarahapuoli
että nyt jos normaalia asuntosijoittajalla
se on tullut se, että nollasta
sanotaan neljänpinnä ainakin marginalin kanssa
niin mitä näissä
kiinteistörahastoissa
niin maksaks ne tämmöistä
muuttuvaa korkoa yleensä
vai onks niillä yleensä sidottu vaikka
viideksi vuodeksi joku kiintei korko vai
miten se homma toimii?
Voi vaihtelee todella paljon
osa on ihan niin kuin tavallaan
siinä päivän vaihtovassa korossa
ja osa on sitten suojaukset ja on erityyppisiä
voi olla täysin suojattu tai osittain suojattu
että varmasti kaikki vaihtoehdot löytyy markkinalta
mut klassisesti ihan niin kuin

lainaa ajat on paljon lyhyempi, mitä kuluttaja puolelta puhutaan ehkä viidestä vuodesta keskimäärin ja tavallaan milloin ei eräänny, niin se on toki myöskin oleellista ja miten vaikka se on hajautettu se velka, eli se on toki tieto, sanotaan nyt sille sijoittajalle, jolloin on vaikka jokinäkinä steikkiosta ja rahastosta että miten se rahoitus on hoidettu iso merkitys, että maksaks se rahasto lähellä nolla olevaa korkoa siitä velkarahasta, mitä saattaa löypää puolelta siitä Käyttäis näin kiinteä korko siel aina ja näin kiinteistöä Korko suojattuja? Korko suojattu Eli siellä on näitä ja toki tällaisessa tilanteessa se saattaa myös sitä rahastoa performaamaan, mutta on täysin oikein havainto, että ehkä näin meidänkin näkökulmasta että sitten jos on hyviä kohteita hyviä vuokralaisia, hyvät kasvavirrat hyvää kysyntää, että se itse tuote on kunnossa ja me nähdään, että on paljon tällaisia segmenttejä alueita, missä on niinkuin ne perustenne fundamentit on kunnossa sieltä sijoittamisenä No esimerkki, no vaikka yhteiskunnalliset kiinteistöt Niin, valtion rahaan Tule tai kunnalla tai sitten vain voidaan miettiä vaikka tämmöinen päivitystävarakauppa eli meillä on pitkiä sopimuksia hyvillä tällaisillä lähipalvelukeskustyyppisiä mitkä on, että siellä on muutamat kaupat tai tämän tyyppinen Primositi marketteja, tämän tyyppisiä Kyllä, ja sitten jos me mennään lähemmäs just tällaista infrasioittamista tai näin niin se, että löytyy paljon hyviä asioita

kyllä, eli tavallaan
kunnalla fundamentit on ikään kuin kunnossa
niin sitten me olemme
velan merkitys ja sen LTV-tason
ja sen tavallaan analys
ja mun mielestä tosiaan vain asemassa näissä
Miten nyt sitten, joku
tässä vastikään
niin tota
saanut, että tämän tuotto
vaatimusaste
pitää nyt nostaa näissä
kiinteistörahastoissa, mitä tämä tällainen
oliko se FIVA-jakat oli ja vähän indikoi
tai kuka se nyt oli, mutta tota
miten tämä tällainen kommentti
tarkoittaa käytännössä, mikä se
vaikutus tällaisen, niinku
no varmasti niinkun
FIVA seuraa ja on seuron rahastoja
niin kun tarkasti on aikaisemmin, että tämä on
varmasti ihan tämä yleinen
markkinatieto keväältä, että
tuottovaatimukset on noin prosentin noussut
siitä, miten olen ollut aikaisemmin.
Miten se tarkoittaa, että se tarkoittaa sitä, että se
diskonttokorko on, että se kassavirus
kautaa. Kyllä, eli se mitä sen, että jos vaikka
aikaisemmin tämä toimisto ei soistettu
ja tämän nettotuottovaatimus on vaikka se
viisi prosenttia, eli mä vaan niin, että se
kassavirtaa mulle viisi pinnaa siitä, niin se
tarkoittaa, että se narvo laskee sillä.
On miksi FIVA vähän?
Ei FIVA muun mielestä liitty tähän, niinku millä lajalla.
Ankei, kyllä, kyllä, just joo.
Että se on niinku tällainen markkinatieto
niin, että nyt täytyy saada parempaa
kotoa. Kyllä, kyllä, kyllä, mutta se on
juuri se, mitä tässä on puhuttu, että
miten tämä nousu menee sitten läpi
näihin eri segmenteihin eri alueihin
ja sitten jos mä ajatellaan vaikka tällaista

niin kun taas me puhuttiin tuossa aikaisemmin niinku koresioituksesta, eli kaikkien siitä attraktiivisemmasta, tai jos siellä on vaikka tuottavaateet ollut, kolmen pinnan tienoa esimerkiksi, niin sehän on tiedettä mitä riski tuon korkoon, niin siellä on aika monen epäsuhta, mutta sitten jos mennään vaikka Suomessa johonkin kasvavan kaupunkiin ja siellä on puhuttu vaikka 7% tuottavaatimuksesta, jonkun hyvän toimiston, missä on hyvät käyttää, tai vaikka on yhteiskunnallinen kiinteistö, niin tarvii, kun sen prosentit mennään läpi siihen 7 pinnaa, että kyllähän sieltä alkaa sijoittaa ja kysyntää, koska sitten jos on hyvä tuote, varma kanssa virtaja muuta, niin sille taas löytyy, että siellä sitä painettaa jo niin paljon, eli tavallaan haastava kysymys, mutta se iso kysymys on, että paljon siitä koronnoususta menee läpi niiden kiinteistöön nettotuottavaatimuksen tällaisessa tilanteessa. Tästä paistaa läpi se, että se kiinteistö sijoitus on hyvin moninainen, näitä on eri tyyppisiä sijoituskohteita, joilla on ihan täysin eri riskitasot, toiset on käytännössä, että jos Suomi valtio on olemassa, niin sitten siellä tulee se korkotuotto tai vuokratuotto, joka tapauksessa, ja siellä on ihan sama, jos kiinteistöjen hinnat puolittuvat tässä matkan varrella, koska ne on periaatteessa pitkäjänteiselle sijoittelu, se on ihan sama jos joku huolestujen haluaa lunastaa siinä pohjalla, niin sitten se on vähän huono juttu, koska sitten näin, mutta mutta tota että tosiaan tämä ei ole niin kuin millä tavalla homogeeninen juttu, ja sitten vielä niin kuin tietyn, niin kuin kiinteistö laajin sisällä, niin sä voit ostaa jonkun

jäämään ja lähteä kehittää sitä
siihen johonkin tarkoituksia, jolloin siinä on
niin kuin muuta arvalluontia, ja sitten
myöskin samalla. Kyllä
joo, eli kyllähän
jos miettii näitä kiintisijoittamisen hyviä puoliin, niin
on just se, että tavallaan on se
kehityspotentiaali ja aluekehittäminen ja kaikki
muu, eli tota ihan oikein, oikein havainto
kyllä, ja juuri näin, kun tiivistet niin.
Mitäs vielä, jos toi
korke kurittaa kiinteistö sijoituksia,
niin sit taas inflaatio, eikö me pitäis
vähän niin kuin jeesata siinä, että
usein vuokrat on sijoittu johonkin indexiin,
nyt katsotaan, oho
inflaatio on aika paljon indexiin,
indexi pompas, eli
vuokrii voidaan reippaasti korottaa, meneekö ne
nyt ihan tälle sukkanaläpi,
että lähettää vaan uutta lappua vuokraaselle,
että se on nyt 7 pinnaa
ylöspäintää, että eikä vuokraalle, vaan sanoa,
kun vuokraase tässä vaiheessa, että hetkinen,
katon nyt vielä sitä lappua, ja mieli
vielä viimeisen kerran, täällä aika paljon
tyhjiä tiloja, että jos te lähette
tällä linjalla, niin me ruvataan katsomaan
uusi tiloja, mikä on se nyt
tämän hetken tilanne, että meneekö ne
ihan heittämällä nämä korotukset läpi?
Keskimäärin ei, eli vähän tähän
markkinoiden eriytymiseen, että on
toimijoita ja segmenttejä ja muita,
missä se menee täysin ja pystytään näin tekemään
ja on myöskin
segmenttejä, mihin se ei meitä, eli
ei toteudu käytännössä täysimäärästä, niin
ettei voida todeta ehkä tällä päivän määrällä, että
kiintäisiä sijoitukset on inflaatio suoja
tuotto, eli se on tietysti...
Ei muistis joku ruokakauppatila, niin siellä hän on ruokaan
se on se 50-60 prosenttia, niin niin

eläin on varaa maksaa, niin kuin...
Joo, totta kai meidän esimerkiksi sijoittaa näitä,
jos me ollaan sitä toimistona, niin meitä hän varmasti
vaikka kiinnostaa siitä, että
pystyykö se vuokrallinen siellä tiloissa
viemään inflaatioon omihin toihin, eli onko
siellä massukykyä meneekö se?
Käytyen ihan niin kuin maalaisereella
tietenkin, että jos on asuntoja tai toimitila ja
on vapautatila ja on aito kilpailu
käynnissä, jos niitä kymmenen piinnan
korotuslapuja nyt olisi laittanut liikkeelle, niin
siis se törmäyttäisiin neuvottelu, mutta
näin niin kuin alana näihin on varmasti myös suhteluttu, niin
sit on käyty avoimet keskustelu siitä, että
ok, ettei tehdä korotuksia täysin, mutta tehdä
vaikka pidempiä vuokrasoppari, ja sit on
niin kuin osana sitä neuvottelua, että kuitenkin
näitä tarkastellaan kokonaistaloudellisesti, että
siellä on toki se vuokrataso, mitä sinne
investoiraan, miten pitkä sopimus se on, ja se muodostuu
sitten. Mites vielä tässä, että
nyt taas kiinteistöomista, jolloin myös
niin kuin inflaatioon kautta ehkä
nousevat kulutteet, varsinkin
tota, kuka tahansa asunomistajatietä, että
yhtiökokouksessa tänään keväänä on kerrottu, että
10-20 pinnaa kaikki kulut
nousee, vastikkeet nousee,
niin miten tota tämmöisessä vaikka toimintila
kiinteistön omistajalla, niin onko siellä
samallaista
nousupainetta näissä kustannuksissa?
On kyllä, että inflaatio
ei ihan täysin mennyt nyt onneksi läpi,
eli se on ehkä tommonen positiivinen pilkahdus,
eli sinä määrin, että se
oli ehkä tämmöinen...
Pikkuisen mielompi ehkä, kyllä, kyllä, ja
ehkä se ison haaste on varmasti
rakentamisen kustannus,
edelleen tavallaan tämä
nimenomaan rakennusmateriaalien saatavuusista

kautta tullut, eli jos me ollaan sunnetottu hankkeita vaikka 2019 tai 18 ja muuta, niin nyt hän tilanne on täysi eri, eli kyllä se rakentamiskustannukset on se, että jos siihen linkittää tavallaan inflaatioon, niin se on ehkä se iso, mutta oot ihan oikeassa, että tuo yläpitokulupuoli on toki merkittävä komponentti, kiinteisten verot muut, eli totta kai se kurittaa sitä nettotuottoa, mutta myöskin sijoittaa olla erilaisia työkaluja, on jaattuja vuokrille näitä yläpitovuokria, jolloin tavallaan vuokrilleen kantaa myös riskiä siitä, mikä se yläpitokulujen kehitys on, että me ei tähän viime kädessä sijoittaa ja kiinnostaa siitä, että mikä se nettokassavirtainen, miten se on suojettu. Ja myöskin se, että jos me ei täällä kustannusinteksi niin kuin mekaniikkaa, että jos indeksoit koko sen vuokran, niin siellähän se yläpidon osuus vain on tietty osa, eli jos sä pystyt koko vuokran indeksoimaan, sehän periaatteessa on enemmän lisäkakuasinen, kuin se yläpitokuleen suhtelinen korostus, eli jos yläpitokulujen nousee 10 pinnan, niin sehän vain vaikka neljäs osa siitä vuokra potistaa. Mikä tämä on jaettu vuokra? Tämä oli ihan uusi tervi mulle. Joo, eli me voidaan tästä tehdä tällainen yläpitovuokrasopimus, eli on pääoma, vuokra on eriteltoistunut yläpitovuokra erikseen, ja kiinteistö omistaa ja käy vuosittain läpisen, että mikä on se toteuma, eli on toki ihan vuosipudjetti, niin se on toteuma yli täälle, niin me ei olekaan anneta rahaa vuokralaiselle, tai sitten me otetaan sitä pois. Yläpitovuokra tarkoittaa sitä, että katsoin vuoda ja potketoimiin. Lämmitys, vesi, sähkö, kiinteistöhoito, quartiointi, kaikki mahdollinen. Eli tavallaan tällainen mekaniikka, ja siellä on sitten erityyppisiä,

että tavallaan onhän myöskin tämmöisiä
puhta tätä pääoma-vuokrekiä olemassa,
eli kiinteistö jotta tarjoaa vain
infran, ja sitten vuokralaisen vastuulla on
sen koko vuokra kauden ajan, vaikka maksaa
lämmöt, sähkö, veret ja pienkorjaukset
tyypillisesti peruskorjaukset menee
yleensä omistaa tällä aina.
Tästäkin paistaa nyt läpi sitten se,
että se arvostaminen on kohtalaisia hankalaa.
Niin miten se käytännössä
menee
tällaisen kiinteistörahaston osalta,
että niillä on se salkku, siellä on 60 kiinteistöjä,
niin onko se sitten
niin kuin pirkkalliinsa
backeristä, joka
nuolee sormaa,
vai hän se ilmaa ja kokei mistä päät tulee,
ja kirjoittaa sinne
pomon ohjeistuksella,
että muistaa nyt kirjoittaa sinne
sellaisia arvostuksia, että se arvon osa
kymmenen prosenttia. Miten tämä
käytännössä menee, koska se on kuitenkin
niin kuin hyvin kiinteistökohtaista
se arvostus, se näin.
Mä luulen, että se on muuten
skali jorduta, kutsun paikalle
ettei se katsoa sijastaan. Mä rettoin, että teidän kannattaa seuraavaksi kutsutaan
kiinteistöarvoja nyt puolta henkilö,
mutta siis käytännössä hän
meillä on useita
hyviä kansainvälisiä
jaisekkakotimaisia kiinteistöarvioitseyrityksiä,
ja nähän tilaita on ulkopuoliselta
auktorisoidulta arvioitselta,
ja näin niin kuin kvartali,
ja toki sitten sijoittaa ja toimittaa sinne tiedotteet,
mitkä on vuokratasot,
eli nämä rentrolit, mitkä siellä on vuokrallaisena,
mitkä on kapeeksi, eli paljon siellä on
korjausvelka ja muuta,

mitkä on ylläpitokulut, mikä niiden kehittyminen on, ja mikä tämä vaikyttöasten, että onko alkaviin sopimuksiin, päättyiin sopimuksiin, ja tästähän tämä muodostuu sitten ikäänkuin lausunto siitä kohteesta, ja nää käydään sitten...

Käykö sen paikan päällä, jos katkomassa, kun se kiinteistö on aamassa, että...

Käy kyllä, ja nää sitten niin kuin verifijoidaan aina kvartaalit, että eihän tietenkään joka kvartaali käy paikan päällä esimerkiksi, mutta se, että tavallaan, että kohde on tuttu, ja se on nähty, ja sitten kuukalta kvartaalitasolla toimitaan päivytyt tiedot, että mihin se on elänyt, ja sitten se, että kun tämä arviointipisneski on toki laajentunut, niin siellä on aika toki olemaan sitten tarpeekka ihmisiä, mitkä pystyy paremmin arvimaan hotellit, eli heillä on vaikka näkemys kansainvälistä hotellimarkkinasta.

Tehän ymmärtää, mitä Euroopassa tapahtui vaikka hotellisiotuksille, ja he pystyvät siitä arvion, mikä on oikein tuottavaatimus juuri tämän tyyppisillä hotellille Suomessa, ja mikä on Suomen hotellimarkkinan kehitysä peilaamaan sitä juuri sitä assettia tavallaan siihen, niin kuin taustalla olevan isompaan taloudelliseen kuvioon sitten.

Nyt sitten palataan siihen, että sitten kuitenkin markkinat kollektivisesti näiden pörssilistattujen kiinteistöyryitysten osalta, niin on sitä mieltä, että se, joka oli 100% premium, niin nyt se on 50% discounti siihen kirjanpitoarvoon.

Ja sitten meillä on näitä suomalaisien rahastoja, jotka ei ole pörssilistattu, johon voidaan tehdä lunaustokseen merkintään neljä kertaa vuodessa, joiden arvo ei ole tullut alas.

Niin, eikö tässä, niin kuin, jos vaan pysähtyy tähän näin?

Kukaan oikeessa?

Kannattaako nyt rouhii tuolta, niin kuin

pörssistä kaksinkään siinä
velkavivulla,
viiden prosentin discountilla
olevia kiinteistöfirmoja
ja pörssistä
vai pitääkö
myydä näitä suomalaisia jotenkin
lyhyäksi ja sijoittaa ne rahat
niihin pörssiyhtiön vai
vaiko toisinpäin, vai mitä tässä, mitä tässä on
niin kuin, what gives, että
jokin on pielessä, eikö?
Joo, kyllä, kyllä,
että tota, siis kaikista
huolimatta, kun meillä on nää arva,
siis ammattilaisia, jotka arvostavat
näitä kiinteistöjä, ja meillä on
täysi järkisyyppiä, jotka
kuitenkin niin kuin hallinnoit tällaisia
miljardisalkkuja, ja meillä on ulkareita,
jotka käy täällä potkimassa paikkoja
ja ostaa niin kuin väärinhinnoteltut
systeemit veks,
ja meillä on paikallista osaamista ympäri,
koko Suomeen, niin tämä niin kuin
kiinteistömarkkana ei rajoitu tosiaankaan
kehä kolmaisen sisäpuolelle
ja näin pois päin, ja silti on
tällaista niin kuin huutavaa
epäkohtaa.
Joo, varmaan tää voi kuulostaa pia
rikkinänsä tahot, mutta kyllä se
uudellehinnottelua varmasti
jossain määrin, että tää onkin niin kuin edessä,
mutta sit se, että pystyy niin kuin yleisluonteisia
tavallaan näkemyksiä
antamaan, tutustumatta juuri siihen
tiettyyn kohdeyhtiöön, on myöskin vaikeita,
koska siellä voi olla taasessa tai rahoituksen
kautta tai muissa vaikka sen omistajissa,
jotain sellasta, että jos miettii
vaikka sitä ruotsin pörssiä, niin iti omistaa rakenteet,
mitä siellä on taustalla, ja miten

sitten siellä nää, mitkä omistaa, miten nää sijoitusyhtiöt sitten taas käsittelee näitä, niin siellä on aika paljon sellasta, että se en osaa sanoa tohon, mitä yleisluonteista vastausta muuta, kun se, että ne kotiin läksut kannattaa tehdä. Periaatteessa mainitsit tässä alussa, että näillä suljettuja rahastojen niillä sijoitusjohtajilla, niillä on taas kun täynnä rahaa. Nehän voisi periaatteessa ostaa näitä pörssilistattuja. Kyllä, ja tää on täysin mahdollista, että kyllähän tämmöinen niin kuin, mikä myös on näkynyt meillä, niin tällaiset sekondarisijoittajat, eli mitkä keskittyvät siihen, että on ostaa jonkun kiinteistöplatformin, tai vaikka pörssiyhtiön ulos pörssistä. Eli siis joku on ostanut kiinteistön, ja sitten joku toinen tulee ostaa sen. Sen yhtiön, mikä omistaa ne kiinteistöt. Eli tavallaan se, että joku näkee vaikka, että ostamalla tämän yhtiön, mikä omistaa nämä kiinteistöt, niin vaikka strukturoimalla, jollain tavalla fuusioimalla on hankin toisen yhtiön järjestelmällä jota on muuta, pystyy tekemään sillä tulosta. Niin tämän tyyppisiä toimijoita ja rahastoja myöskin liikkeelle, mitkä etsiä näitä tavallaan, platformeja, mitkä tekeistä kiinteistöjoittamista, eli silloin ne kiinteistöt eivät ikään kuin vaihdaa omistaa, vaan se ylätaso, mikä omistaa niitä. Ja tämä on myöskin yksi asia, mikä lisää sitä tavallaan, meidän mielessä sitä markkinoiden vakautta, että tämän tyyppisiä toimintaa on taustalla. Nyt jos otetaan sellainen hattupähäinen todeta, että ei tässä kiinteistöbusinesssa ole mitään niinku ongelmia, niin missä se kuitenkin näkisitte, että ne potentiaalisia

isoja ongelmat ovat.

No kaksi, tietenkin me ollaan paljon puhuttu, niin tuo velka-fivutusaste ja sen se, niin kuin velanrakennon oleellinen, ja ehkä se, mitä itse niitä miettiin, niin kyllä varmatoja asuminen on se, niin kuin, on vaikea ehkä hahmottaa sitten tavallaan tällaisen, niin kuin ammattimaisen markkinan, ja sitten toki, niin kuin, että miten ihan niinku kuluttajien kautta, koska kuluttajilla hän toki niin kuin, VIP on todella korkeaa, ja sitten mitä tekin olette paljon nostaneet näitä alo-yhtiö-rahoitukset ja muut, ja sitten jos siellä on vielä, ja sitten jos on vielä vaikka oma sijoitusyhtiö, mikä tekee, se on vaikka vivutettu vielä, että tulee näitä ehkä ketjuja, että mä näen itse, että niin kuin ammattimainen markkinaan on aika reguloitu, stressi testattu, ja niin kuin...

Ja ammattimarkkinaa ei sijoittaa lähtökohtaisesti muuun kuin asuntoihin?

Sijoittaa kyllä asuntoihinkin, muuten ehkä isos mittakaavassa, eli toki sitten kokonaisuun kerrostaloja tai portfolioita, muuten, mutta tavallaan tämä yksityis sijoittajien, esimerkiksi tästä kuluttajien asema, kun on tosi vivutettu ja muuta, että lähtee sieltä jotain liikkeelle, että se on tietenkin yksi kysymys merkki.

Ja mitä jos lähtee nyt sitten, niin tämä on vähän sellainen ketjureakti-homma, että jos sulla on nyt se, niin kuin Redis, muutama pilven piirtä, ja suomalaisi tai tuollaisia tyynkiä, mutta kuitenkin, ja siellä on 80 prosenttia taloyhtiölainaa, sitten se on yksittäisellä asunoomistajalla on 70 prosenttia lainaa, siinä on ollut

lyhenysvavaata 5 vuotta, joka
lähtee käyntiin nyt ne
lyhenykset tänään,
ja korkotarkistetaan nyt siitä
nollasta siihen 3 prosenttia tai
4 prosenttia, mitä ikinä,
niin
niin tässä hän voi periaatteessa
maalikon mielestä tulla sellainen tilanne,
että siellä on asuntoja, jota kukaan ei halua,
koska se asuntojen,
niin kuin rahoitusvastikkeet on
muutama tuhat euroa,
joka vastaa sitä,
että siellä on nolaa-arvoinen,
ja sitten sulla on tyhjä haamutolpa
tuolla noin seisemassa,
niin eikö siitä synny
kaikennäköistä suutta ja sekunda
pelkoille?
Kyllä, että ehkä tämä just, että onks se
yksittäisiin havaintoja, vai onko
se asia niin iso, että se vaikuttaa
isomman ketjoreaktion,
että sitten taas, jos yritän miettiä,
positiivisiin kaupungistuminen,
niin nyt sitten taas vaikka rakentamisen aloitukset
on jäi-sää asuntojen osalta, niin onko me
kolman vuoden päästä taas tilanteessa
siinä, että asunto ei tarvitainen,
niin se on niin kuin pulaa hyvillä sijaännellä,
niin sitten taas, jos me mietitään kiinteisiin
sijoittamisen ylisyklion yliajan
ja myöskin näissä rahastosijoittamisessa,
että tässä kuitenkin sijoitushorisonetti pitäisi olla,
niin riippuen toki vähän tuotteista,
niin esimerkiksi viis vuotta, kymmenen vuotta,
niin sitten se hötkyyly ei
ole välttämättä myöskään se oikein oikein.
Eli tämä bitsille lähtevä,
tota, hahmokokkaisuverkareissa, niin, tota,
täs hortseissaan, niin
ei välttämättä tarvitse juosta sinne

kiinteisten rahastollon astamaa.

En en en aina suosituksia,
että mä oon pyrkinyt tässä tuomapuolesta
ja vastaanäitä, että sijoittaa laajan valta
tehdä om päätökset ja sillä siisti
ja tilanteet on niin kuin tosi erilaisia,
että ehkä nää tosiaan, että mihin se on sijoittanut,
mikä se velkarakene on ja mitkä ne fundamentit
siinä on ympärillä ja muuta.

Mä kysy vielä lopuksi tässä tota rakentamisesta.

Onko se nyt täysin syväjäässä?

Vaan lähteekö uusia projekteja
oikeasti vielä käyntiin näillä tasoilla?

Siis joskus lähtee, mutta
nyt jos puhutaan aika jaksallaan
kolme vuotta.

Kyllä se nyt, nythan tilanne on kyllä ikävä.

Siitä ei pääse mihinkään, että kyllähän tavallaan
ne, ne

ne kustannustasot ja mahdolliset
niinkun tuottotavoitteet muut,
millä niilt on hankkeita laskettu,
niin ne on, että totta kai,
loleellisesti tilannemuuttot rakentamisen kustannukset
niin suuret tulevaisuuden epävarmuus,
että jos se on pakko tehdä päätöstä, niin
miksi tekisi nyt tavallaan päätöksen,
josta aloitukseen?

Vaisaedin ostajana etto kiinnostunut
semmoisia hankkeista tällä hetkellä.

Joo, olemassa olevat rakennetut hankkeita
semmoisia, mitä sä nyt katteellisit.

Sä tottais sitä lisäriskiä siinä itselle, että
tulis vaikka uusi asuntoita
ja toimintila hankkeita.

Kyllä näet tutkitaan, et totta kai käydään läpi,
mutta se on niin kuin selkeä, että
tämän tyyppiin tilanteessa, niin ensimmäisenä se on
asuntojen ennakkovarausasteet ja muut.

Toikin niin kuin toimintilapuolelle edelle
niin kuin valmistuu ja käydään, koska siellä on
näin niinku klassisesti kuitenkin
tosi pitkälle jo siirrottu se loppukäyttäjän

muuta, mutta se on hän tässä isot riskit, koska rakentamisen kuluttun jotain ihan muuta, mitä ne oli muuta. Mitä sitä rakentamispuolella, nähäks me konkurssei siellä? Että nyt on oikeasti rakentajilla, niin myynti ei vedä, taset on täynnä niitä, myymätöntä, stockia, uusien päästä aloittaa, mikä syö, niin sitten syö jossain vaiheessa sitä liikevaihtoa siellä, niin mihin tämä purkautuu? Kyllä niitä on jo nähtykin, joku isoruumis. En osaa sanoa, ehkä sen voin sanoa, että toki sielläkin on tosi eri tyyppisiä tilanteita, jollain on ollut hyvää riskiin hallintaa ja jollain ei, että en osaa sanoa siitä ehkä sellaista yleisöluontosta muuta, kun tilanne on äärimmäisen haastava tällä hetkellä. Seuraa diplomattisiin vastauksia, me lähdetään sut jonkin edustaa Suomeen ja suurlähdöstöötä. Kyllä, kyllä. Meillähän on ollut yksi ulkomaalinen defaultti, että olikin se Blackstone. Näitä haiskahtaa vähän siltä, että tämä markkina näyttää vähän, tai siis niin, meillä edellisessä jaksossa me ollaan sellaisia Deja Vuu-fiileksiä, että hetken ja pankin on vähän natisemmassa ja se tulee taas yllätä, miksi pankit alana, mitä ongelmia pankkeilla nyt tässä maailmassa voi olla ja niitä kuitenkin on. Ja sitten, niin kuin, no, jenkilässä on tasvedetty kiinteistöt ihan tappiin ja siellä on non-bank-linottajia, joista ei paikallinen FIVA-SEC tiedä yhtään mitään

ja täällä
Suomenkin kantautuu
tällaisia konkurssitapauksia,
että kai tässä nyt
jos sumeeraa, että jos kymppi on se,
että markkina on tulipunnan
ja siinä ei voi hävitä rahaa
niin kykkänä on se, että se on sysimusta
ja sillä ei koskaan enää tehdä rahaa,
niin mihin sä laittaisit
mei, että nyt tällaisena yhteenvetona
missä me mennään
kiinteistömarkkinoilla
Suomessa?
Ehkä sen, että tota
ja mikä on suunta, eli numero
ja suunta.
Vähän niinku koulutodistuksessa
saattaa nyt täällä markkinoilla.
Pääseks sen luokautava?
Pääseks sen niinku 7 ja painetta 6
Ehkä näin, että tota
kyllä varsinkin viittaa
finanssikriisiin, niin kyllähän monet
teikien markkinoilla
puoltaa sitä, että meillä on
alana ikään kuin paremmat valmiudet
ottaa se vastaan, mitä aikaisemmin
että se on niin kuin mun mielestä
selkeitä, niin me omaa nää
veroittaa alhaa sitä LTV-tasot kuitenkin Suomessa
LTV-tasot oli siis.
Eli vipunaste se sijoituksessa ja muuten
Eli en uskaunut oikein mitä
arvosanaa tämänkään osalta nyt sanoit
Niin peretteis Suomi voi olla ihan
kondiksessa, mutta se black swan, eli
tämä musta joutsen saattaa tulla vaikka
jenkilästä sitten, mikä saattaa
aiheuttaa jotain etiäisiä täällä
ja sitten ehkä vetää markkinaa
mukanaan vaikka tämä olisi kondiksessa
Onko se se, että se fiilis, että mitä se voisi olla?

Luurinaan, että jos tähän vielä tulee
joku vilimääränä, mitä me olisi tai ennakoida
ja tietenkin se on näin, että jos me tiedettäisiin, että
jotain tapahtu, niin sehän se tapahtu
nyt jo, eli tämä ikään kuin klassinen
ajatus siitä, että nää akasti itseään
on huolestuttavia piirteitä,
paljon stressitilanteita,
nimenomaan korkoja, inflaationia ja muiden
osalta, mutta sitten meillä on paljon
myöskin tervemarkkinan
merkkejä ja kuitenkin pääomia
mitkä etsiä sijoituskohteita
Me jäädään vielä pohtimaan näitä sanoja
Tässä oli vähän niin kuin puolestaan
vastaan ja mietityti
etenkin nämä pörssilistatut
versus
osittain suljetut, mistä
nämä markkina-arvostuksen
erot ja substanssiarvon
erot tuli tästä, mutta
ehkä se selvii tässä tuleveen
viikkoja aikana. Joo, ja taustannahan
annetaan sellainen
kuitenkin lievennyst tähän näin, että
mehän ei voida antaa mitään
konkreettisia näkemyksiä, että
nyt kukin kuuntelee sitten
kotitehtävään tämän jakson kymmenen kertaa
ja tota, analysoi
mitä tässä itseässä sanottiin
oliko sen
niin kuin peukalo ylös vai peukalo alas
se on se kysymysmerkki.
Näillä evästyksillä kohti
ensviikkoja. Pistekää palota, että
hän sitä rahapodi
rahapodetnude.fi
kirjekyllä
voi joutsenallakin toivittaa se, jos se
sellainen viestin tuo perille
tai jotain. Hei, kiitoksia

heikkipalmoita, pääsi tänne vähän
valaisee kiinteistömaailman
no, en mä tiedä kultiksi, minkä
kellojäntii, mutta tota ainakin
tota, mitä siellä tällä hetkellä tapahtuu
mihin pitää kiintaan huomita. Kiitoksia.
Kiitos paljon Pee. Kiitos.
Tässä esitetty ei ole
eikä sitä tule käsittää kehotuiseksi merkitä
ostaa tai myydä arvopapereita.
Sijoittajan tulee sijoituspäätöksiä
tehdessään perustaa päätöksensä omaan
arvionsa sekä ottaa huomioon oma tavoitteensa
ja taloudellinen tilanteensa.
Rahoitusvälineiden arvo voi nousta
tai laskea. On olemassa riski,
ettei saa sijoittamia sivaroja takaisin.